

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 15Α - 105 57 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 3236 547 - 210 3245 375 - 210 3221 316

Fax: 210 3221 314

www.doe.gr - email: secretariat@doe.gr

Μαρία Μαγδαλινή Τσίπρα

Δικηγόρος

Αθήνα 8/10/2015

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

Με το νόμο 4336/2015 τροποποιήθηκε το συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων (ν.3865/2010). Είχε προηγηθεί η ψήφιση του νόμου 4334/2015, ο οποίος τροποποίησε την νομοθεσία που διέπει το συνταξιοδοτικό καθεστώς των ασφαλισμένων άλλων ταμείων, μεταξύ αυτών και των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ.

Κατωτέρω παρατίθεται μια σειρά ερωτήσεων και απαντήσεων, που αφορούν στις πρόσφατες παρεμβάσεις ενώ σημειώνεται, ότι για την πλήρη διευκρίνιση των ερωτημάτων, που σχετίζονται με την εφαρμογή των διατάξεων του νέου νόμου, είναι αναγκαία η έκδοση σειράς εγκυκλίων καθώς και υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες αναμένεται να εκδοθούν μετά τις εκλογές.

1) Έχω συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο υπηρεσίας - ασφάλισης και την οριζόμενη από τον ν.3865/2010 ηλικία, προκειμένου να συνταξιοδοτηθώ (πχ έχω 35 έτη ασφάλισης στο Δημόσιο και είμαι ήδη 58 ετών). Θίγομαι από τις αλλαγές του ν.4336/2015; Πρέπει να φύγω άμεσα για να μην υποστώ τις αλλαγές στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης;

Η περίπτωση αυτή είναι από τις λίγες, που δεν θίγεται από τις αυξήσεις των νέων ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, που εισάγονται από τις διατάξεις του ν.4336/2015. Αφορά δε στο σύνολο των υπαλλήλων, που έχουν αυτές τις προϋποθέσεις, είτε ανήκουν σε γενικές κατηγορίες (αποχώρηση με συμπλήρωση 35ετίας) είτε ανήκουν σε ειδικές περιπτώσεις (γονείς ανηλίκων). Επίσης, αφορά όλους τους υπαλλήλους, που σωρευτικά πληρούν τις δύο αυτές προϋποθέσεις (έτη ασφάλισης - όριο ηλικίας) ασχέτως εάν τις συμπλήρωσαν το έτος 2010 ή μεταγενέστερα και μέχρι την ψήφιση του νόμου. Το δικαίωμα συνταξιοδότησης των υπαλλήλων, που δεν θίγονται από τις διατάξεις του ν.4336/2015, μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε. Άρα δεν υπάρχει λόγος άμεσης αποχώρησης από την υπηρεσία.

2) Έχω άγαμο και ανίκανο για κάθε εργασία κατά ποσοστό 67% και άνω τέκνο. Δικαιούμαι να συνταξιοδοτηθώ; Εάν ναι, αυτό αφορά και τους δύο γονείς;

Όπως και ανωτέρω εκτέθηκε, η περίπτωση των γονέων ανικάνων για κάθε εργασία τέκνων κατά ποσοστό 67% και άνω είναι μεταξύ αυτών, που δεν θίγονται από τις τροποποιήσεις, που εισάγει ο νόμος 4336/2015, ήτοι δεν επέρχεται μεταβολή των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης. Έτσι γυναίκα με ανάπηρο παιδί, με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω που θεμελίωσε δικαίωμα σύνταξης με συμπλήρωση 25ετίας το έτος 2010, ασχέτως εάν μέχρι την εφαρμογή του νόμου 4336/2015 συμπλήρωσε και το 50ο έτος της ηλικίας της δικαιούται να λάβει σύνταξη στα 50 της χωρίς καμία αλλαγή. Ομοίως, άντρας ή γυναίκα ασφαλισμένοι με ανάπηρο παιδί σε ποσοστό άνω του 67%, που είχαν συμπληρώσει το έτος 2011 25 έτη ασφάλισης δικαιούνται να αποχωρήσουν στα 50 έτη τους, ασχέτως εάν συμπλήρωσαν τα 50 μέχρι την ημέρα εφαρμογής του νόμου (19-8-2015). Με το προγενέστερο καθεστώς το δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις ευνοϊκές διατάξεις μπορούσε να ασκηθεί και από τους δύο γονείς. Από την εφαρμογή του νόμου, το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί μόνο από τον ένα γονέα. Πρέπει να τονιστεί, ότι σε περίπτωση, που ο ένας εκ των γονέων κάνει χρήση της ευνοϊκής διάταξης, αυτό δεν μεταβάλλει την κατάσταση για τον άλλο γονέα, όταν έχει συμπληρώσει με βάση τις κοινές διατάξεις, τόσο όριο ηλικίας, που απαιτείται για την συνταξιοδότηση όσο και τα έτη εργασίας (όπως στην περίπτωση 1 ανωτέρω).

3) Είμαι σύζυγος αναπήρου με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67%. Επηρεάζομαι από τις αλλαγές στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης;

Με βάση τις διατάξεις του ν.4336/2015 δεν φαίνεται να εισάγεται εξαίρεση στην περίπτωση αυτή, με αποτέλεσμα οι υπαγόμενοι στην ως άνω κατηγορία να επιβαρύνονται με αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, όπως και όλες οι άλλες κατηγορίες ασφαλισμένων.

4) Έχω διοριστεί στο Δημόσιο πριν το έτος 1983 και έχω συμπληρώσει 35 έτη εργασίας. Δικαιούμαι να λάβω σύνταξη χωρίς όριο ηλικίας;

Βάσει του νέου νόμου προβλέπεται, ότι σε περίπτωση, που σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά την ημερομηνία εφαρμογής του νόμου 4336/2015 διατάξεις, χορηγείται σύνταξη με συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης χωρίς όριο ηλικίας, τότε προστίθεται όριο ηλικίας συνταξιοδότησης το 58°. Το ως άνω όριο ηλικίας των 58 ετών, αυξάνεται κλιμακωτά, ανάλογα με το έτος κατά το οποίο ο υπάλληλος συμπληρώνει το 58ο έτος της ηλικίας του. Έτσι εάν κάποιος διορίστηκε το έτος 1980 και στις 18/8/2015 έχει συνολικά 35 έτη, τότε εφόσον δεν έχει συμπληρώσει και το 58ο έτος της ηλικίας του κατά την ημερομηνία αυτή θα επιβαρυνθεί με τις αυξήσεις των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, όπως αυτές εισάγονται στον νέο νόμο. **Επισημαίνεται, ότι η διάταξη αυτή μπορεί να τύχει και διαφορετικής ερμηνείας**, οπότε συστήνεται στους υπαλλήλους της κατηγορίας αυτής να περιμένουν την έκδοση των σχετικών εγκυκλίων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

5) Έχω θεμελιώσει δικαίωμα με συμπλήρωση 25ετίας το 2010 και σκόπευα να φύγω με συμπλήρωση 37 ετών άνευ ορίου ηλικίας. Μεταβάλλεται αυτή η δυνατότητα μου;

Σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται καταβολή σύνταξης άνευ ορίου ηλικίας εκτός της περίπτωσης της συμπλήρωσης 35ετίας, προβλέπεται, ότι προστίθεται όριο ηλικίας συνταξιοδότησης το 55ο και αυτό αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τον πίνακα, που παρατίθεται στον νόμο, σταδιακά. Έτσι υπάλληλος, που είχε συμπληρώσει 25ετία το έτος 2010 και υπολόγιζε να αποχωρήσει με συμπλήρωση 37 ετών άνευ ορίου ηλικίας, θα πρέπει να έχει συμπληρώσει και το 55ο έτος της ηλικίας του κατά την ημερομηνία εφαρμογής του νόμου. Το ως άνω όριο αυξάνεται σταδιακά. Ομοίως και σ' αυτήν την περίπτωση **αναμένονται διευκρινήσεις από την αρμόδια υπηρεσία συντάξεων του Γ.Λ.Κ..**

6) Έχω υποβάλλει παραίτηση από την υπηρεσία μέχρι την 1-7-2015 και δεν έχει ακόμα εκδοθεί η σύνταξη μου. Θίγομαι από τις αλλαγές των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης; Υπάρχουν άλλες συνέπειες στην σύνταξη μου;

Όσοι έχουν υποβάλλει παραίτηση από την υπηρεσία, έχοντας συμπληρώσει και τα απαιτούμενα χρόνια ασφάλισης και το όριο ηλικίας, που προβλέπονταν από την κείμενη νομοθεσία, μέχρι την εφαρμογή του νόμου (19-8-2015) δεν θίγονται από τις αυξήσεις των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης. Σε περίπτωση, που κάποιος υπάλληλος υπέβαλε παραίτηση έχοντας τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης αλλά χωρίς να έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, προκειμένου να βγει συνταξιοδοτική απόφαση με αναστολή καταβολής, φρονώ, ότι καταλαμβάνεται από τις αυξήσεις των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, όπως περιγράφονται στην ερώτηση 1.

Στην περίπτωση αυτή, δεν επέρχεται επίσης μεταβολή στο ύψος της συντάξεως (καταβολή μόνο του ποσού, που αντιστοιχεί στις εισφορές και όχι του ελάχιστου κατώτατου ποσού, που ορίζεται από τον νόμο) μέχρι την συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας τους.

Τέλος, στην περίπτωση αυτή υπάρχει μεταβολή του τρόπου υπολογισμού της συντάξεως, αφού σε όσους λαμβάνουν σύνταξη μετά την 1-1-2015 καταβάλλεται σύνταξη, που αναλογεί σε ποσοστό της αναλογικής σύνταξης και σε ποσοστό της βασικής σύνταξης. Μέχρι σήμερα, ο τρόπος αυτός υπολογισμού αφορούσε μόνο σε όσους θεμελίωσαν δικαίωμα συνταξιοδότησης μετά την 1-1-2015.

7) Τα πλασματικά χρόνια (7 συνολικά), που προβλέπονταν από τον νόμο 3863/2010 (παιδιά, σπουδές κλπ) αλλά και τα προβλεπόμενα από άλλες διατάξεις (στρατός κλπ), συνεχίζουν να ισχύουν;

Ρητή διάταξη στον νόμο 4336/2015 δεν υπάρχει. Εφόσον οι σχετικές διατάξεις δεν καταργούνται ρητώς, φρονώ, ότι συνεχίζει να ισχύει κανονικά η δυνατότητα αναγνώρισης πλασματικού χρόνου είτε για την θεμελίωση είτε για την προσαύξηση της συντάξεως. Βέβαια, θα πρέπει κάθε περίπτωση να εξεταστεί συγκεκριμένα, αφού είναι πλέον ζήτημα μετά και την τελευταία αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, εάν συμφέρει έναν υπάλληλο να

προβεί σε αναγνώριση πλασματικού χρόνου (ιδιαίτερα στην περίπτωση, που ο υπάλληλος αυτός έχει μικρή ηλικία). Για να καταστεί αυτό κατανοητό, πρέπει να λάβει κανείς υπόψιν του, ότι εάν ένας υπάλληλος διαθέτει 30 έτη ασφάλισης (είτε στο Δημόσιο είτε σε άλλο ασφαλιστικό φορέα), αλλά είναι μόλις 50 ετών, δεν συμφέρει να προβεί σε οποιαδήποτε εξαγορά αφού ούτως ή άλλως μετά και τις αυξήσεις των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησεως, ο εν λόγω υπάλληλος θα πρέπει να παραμείνει στην εργασία του μέχρι την συμπλήρωση 40 ετών εργασίας και μέχρι να συμπληρώσει του 62ο έτος της ηλικίας του. Πρακτικά, λοιπόν, ο εν λόγω υπάλληλος μέχρι την συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας του θα συμπληρώσει και τα απαιτούμενα έτη ασφάλισης. Αυτό συνεπάγεται αυτονομία, ότι δεν χρειάζεται πλασματικό χρόνο, ο οποίος εάν τελικώς εξαγοραστεί θα "περισσεύει". Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να λάβουμε υπόψιν μας, ότι οι εξαγορές έχουν νόημα μόνο σε περιπτώσεις, που ο υπάλληλος διαθέτει λίγα χρόνια υπηρεσίας και αποσκοπούσε να κλειδώσει ένα συγκεκριμένο όριο ηλικίας, που ίσχυε βάσει των παλαιότερων νόμων. Με βάση των ν.4336/2015 κριτήριο για το όριο ηλικίας, που θα ακολουθήσει ένας υπάλληλος είναι το έτος, κατά το οποίο ο υπάλληλος συμπληρώνει το προβλεπόμενο κατά τον προγενέστερο νόμο όριο ηλικίας. Υπό την έννοια αυτή, είναι εξαιρετικά αμφίβολα τα πρακτικά συνταξιοδοτικά αποτελέσματα, που μπορεί να αποκομίσει ένας υπάλληλος από την αναγνώριση πλασματικών ετών και έτσι είναι σημαντικό να επιδεικνύεται μεγάλη προσοχή κατά την εξαγορά δεδομένου μάλιστα και του κόστους αυτής.

8) Η πρόσθετη κράτηση υπέρ ΕΟΠΥΥ στην σύνταξη (κύρια και επικουρική) επιβάλλεται στην καταβλητέα σύνταξη ή στο ονομαστικό ποσό αυτής;

Στις κύριες συντάξεις, η πρόσθετη κράτηση υπέρ ΕΟΠΥΥ αυξήθηκε από 4% σε 6% και επιβάλλεται στο ονομαστικό ποσό αυτής, ήτοι το ποσό της συντάξεως, πριν τις μνημονιακές κρατήσεις και περικοπές. Αντίθετα, στις επικουρικές συντάξεις η πρόσθετη κράτηση υπέρ ΕΟΠΥΥ διενεργείται στο ποσό της καταβλητέας συντάξεως. Η εν λόγω κράτηση δεν αφορά τα μερίσματα ενώ στην μεν περίπτωση της κύριας σύνταξης διενεργείται μόνο μία φορά (ασχέτως του αριθμού συντάξεων, που λαμβάνει ο συνταξιούχος) ενώ αντίθετα στις επικουρικές συντάξεις η εν λόγω κράτηση διενεργείται αυτοτελώς σε κάθε επικουρική σύνταξη, την οποία λαμβάνει ο συνταξιούχος.

9) Τι σημαίνει, ότι μέχρι την συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας μου θα λαμβάνω μόνο το ποσό της συντάξεως, που αντιστοιχεί στις εισφορές μου και όχι το ελάχιστο ποσό της συντάξεως;

Η κατώτατη σύνταξη ορίζονταν σε 486 ευρώ και μειώθηκε περαιτέρω στο ποσό των 392,7 ευρώ. Μετά την θέσπιση του νόμου 4336/2015 προβλέπεται, ότι ο ασφαλισμένος λαμβάνει μόνο το ποσό, που αντιστοιχεί στις εισφορές του ακόμα και εάν αυτό υπολείπεται της ελάχιστης σύνταξης μέχρι την συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας του. Αναφορικά, ωστόσο, με τον τρόπο υπολογισμού της συντάξεως αναμένονται να υπάρξουν διευκρινιστικές εγκύκλιοι, που θα απαντήσουν σε μια σειρά θεμάτων, που ανακύπτουν από τις διατάξεις του νόμου. Ζήτημα γεννάται εάν πριν την συμπλήρωση του 67^{ου} έτους θα καταβληθεί η αναλογία της βασικής σύνταξης, που προκύπτει για τα έτη 2010 και μετά και για το θέμα αυτό αναμένουμε διευκρινήσεις με την εγκύκλιο, που θα εκδοθεί στο επόμενο διάστημα.

10) Αναμένεται νέα παρέμβαση στο ασφαλιστικό εντός του αμέσως επόμενου χρονικού διαστήματος;

Με βάση τα προαπαιτούμενα, που έχουν ήδη θεσπιστεί με τον ν.4336/2015 οι παρεμβάσεις που αναμένονται στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα είναι:

(α) Μετά την ενοποίηση όλων των ταμείων επικουρικής ασφάλισης στο ΕΤΕΑ, υφίσταται δέσμευση, ότι όλα τα επικουρικά συνταξιοδοτικά ταμεία, θα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από ίδιες εισφορές από την 1-1-2015. Επιπροσθέτως, υφίσταται δέσμευση, ότι όλοι όσοι συνταξιοδοτούνται μετά την 30-6-2015 θα λαμβάνουν σύνταξη με βάση τις εισφορές τους και με εισοδηματικά κριτήρια και μόνο όταν έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους.

(β) Υφίσταται δέσμευση για ενοποίηση όλων των ασφαλιστικών ταμείων.

(γ) Υφίσταται δέσμευση για μείωση της κρατικής επιχορήγησης σε αύξηση των εισφορών και μείωση των παροχών.

(δ) Θα επέλθει σταδιακά κατάργηση του ΕΚΑΣ μέχρι τον Δεκέμβριο του 2019, αρχής γενομένης από το ανώτερο 20% των δικαιούχων, στους οποίους οι περικοπές θα λάβουν χώρα από τον Μάρτιο του 2016.

(ε) Θα υπάρξουν νομοθετικές παρεμβάσεις με στόχο την εξοικονόμηση του 1/4 του ΑΕΠ για το έτος 2015 και του 1% του ΑΕΠ για το έτος 2016.

Το παρόν θα ενημερωθεί περαιτέρω με περισσότερες λεπτομέρειες, με την έκδοση εγκυκλίων, που θα αποσαφηνίσουν τις ψηφισθείσες διατάξεις.

Παραμένω στην διάθεση σας για κάθε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Μαρία Μαγδαληνή Τσίπρα

Διηγόρος